KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 1/1988-89 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag om landskapsgaranti för konstutställningar.

Landstinget har den 9 november 1988 inbegärt kulturutskottets yttrande över nämnda framställning. Utskottet, som i ärendet hört lagberedningssekreteraren Olle Ekström och konstintendenten Anna-Lena Dreijer, får i anledning härav anföra följande.

För att förbättra förutsättningarna för utställningsverksamhet i landskapet föreslår landskapsstyrelsen att en landskapslag om landskapsgaranti för konstutställningar skall antas. Enligt lagförslaget skall landskapsstyrelsen få en allmän rätt att bevilja landskapsgaranti till ett högsta belopp om tio miljoner mark.

Allmän motivering

Kulturutskottet konstaterar att landskapsgaranti för kulturella utställningar redan idag kan beviljas genom landstingsbeslut. Som landskapsstyrelsen framhåller i sin framställning är det dock angeläget att garanti kan beviljas relativt snabbt eftersom det annars kan vara risk att landskapet går miste om värdefulla utställningar. Om landskapsstyrelsen på föreslaget sätt bemyndigas fatta beslut om beviljande av landskapsgaranti förbättras således förutsättningarna för utställningsverksamheten.

Utskottet konstaterar dock att lagens användningsområde inte är särskilt omfattande. Eftersom såväl Ålands konstmuseum som Ålands museum underlyder Ålands landskapsstyrelse kan landskapsgarantier inte anses nödvändiga då dessa muséer är utställningsarrangörer. Däremot kan garantierna ha en uppgift att fylla då t.ex. övriga muséer, bibliotek, hembygdsföreningar och andra kulturella organisationer arrangerar utställningar. Viktigt är dock att landskapsstyrelsen kontinuerligt informerar om möjligheterna att erhålla landskapsgaranti.

Kulturutskottet föreslår en del ändringar i landskapsstyrelsens förslag. Bland annat föreslås bestämmelsen i framställningen om vilken tid landskapsgarantin skall omfatta, ändrad så att landskapsstyrelsen, då den fattar beslut om att garanti

skall beviljas, också skall besluta vilken tid garantin skall gälla. Eftersom formuleringen i landskapsstyrelsens framställning beträffande tiden för landskapsgaranti begränsar garantin så att den endast kunde kan utställningar som arrangeras i landskapet öppnas genom denna ändring möjligheten att bevilja garanti även för utställningar arrangerade utanför landskapet.

I framställningen föreslås att den totala garantiansvarigheten för beviljade landskapsgarantier samtidigt får uppgå till högst 10 miljoner mark. Utskottet föreslår att denna begränsning skall slopas eftersom landskapsstyrelsens beslut till fullo bör vara avhängigt av kulturpolitiska värderingar.

Kulturutskottet föreslår också att lagen skall ändra namn till "Landskapslag angående landskapsgaranti för kulturella utställningar", eftersom lagen såväl enligt landskapsstyrelsens som utskottets förslag jämställer historiska och andra kulturella utställningar med konstutställningar. Utskottet anser det inte motiverat att på i framställningen föreslaget sätt lägga betoningen på konstutställningar.

Utskottet föreslår också några smärre ändringar av språklig karaktär.

Detaljmotivering

1 §. Som nämndes ovan önskar kulturutskottet inte särskilt framhålla konstutställningar framom övriga kulturella utställningar varför framställningens 1 och 2 mom. föreslås sammanslagna.

2 §. Utskottet föreslår att 1 mom. utesluts med de motiveringar som nämndes i allmänna motiveringen. Ändringen i 2 mom. är av språklig karaktär.

3 §. Genom den språkliga ändringen önskar utskottet klargöra att även stiftelser som kan komma ifråga för landskapsgaranti bör vara allmännyttiga.

4 §. Enligt utskottets förslag skall som framhölls i allmänna motiveringen landskapsstyrelsen besluta för vilken tid garanti skall beviljas. På så sätt får landskapsstyrelsen möjlighet att från fall till fall pröva vilken tid garantin skall omfatta. Detta är enligt utskottets mening ändamålsenligt med tanke på att det ibland kan finnas behov av landskapsgaranti även för transport av utställningsföremål.

Landskapsstyrelsen skall även besluta om ställande av nödvändiga villkor för utställningen. Enligt utskottets mening bör landskapsstyrelsen vid beviljande av

garanti ställa vissa krav på de lokaler där utställningen arrangeras. Kraven bör givetvis vara i relation till utställningsföremålens värde. Även andra villkor kan givetvis komma ifråga.

Ändringen i 2 mom. har kommenterats i den allmänna motiveringen.

6 §. Paragrafens 2 mom. tar sikte på de olika fall då landskapsstyrelsen kan besluta att avstå från sina återgångskrav gentemot skadeansvariga. Enligt utskottet behöver de i momentet uppräknade omständigheterna inte samtidigt vara för handen.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet härmed vördsamt föreslå

att Landstinget måtte anta lagförslaget i följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g
angående landskapsgaranti för kulturella utställningar

(Ingressen lika som i framställningen).

1 §

I enlighet med denna lag kan landskapsgaranti beviljas för ersättande av skador som uppstått på utställningsföremål under konstutställningar, historiska och andra kulturella utställningar.

(2 mom. utesluts).

2 §

(1 mom. utesluts).

Landskapsgaranti som beviljats med stöd av denna lag ersätter skada endast till den del ersättning inte utgår på grund av försäkring eller annan säkerhet.

3 §

Landskapsgaranti kan endast avse sådana utställningar som anordnas av offentligt samfund, allmännyttiga samfund eller stiftelser.

4 §

Landskapsstyrelsen beslutar på ansökan av arrangör om landskapsgaranti skall

beviljas. Landskapsstyrelsen beslutar också för vilken tid garantin skall gälla samt ställer sådana villkor som kan anses behövliga. Landskapsgarantin kan begränsas att avse endast del av samling eller av utställningslokal.

Landskapsgaranti beviljas högst till ett belopp som motsvarar föremålens försäkringsvärde. (Uteslutn.)

5 §

(1 mom. lika som i framställningen).

Har skada föranletts av att villkor som landskapsstyrelsen ställt i enlighet med 4 § 1 mom. inte iakttagits, betalas ersättning endast om det prövas oskäligt att förvägra ersättning eller om landskapsstyrelsen av andra särskilda skäl beslutar att ersättning skall betalas.

Landskapsstyrelsen betalar på ansökan ut ersättning till arrangören.

6 §

Har medel utbetalats med stöd av denna lag (uteslutn.) kan landskapsstyrelsen utöva regress mot skadeansvarig från den dag landskapsstyrelsen beslutar att skada skall ersättas med landskapsgaranti.

Landskapsstyrelsen kan besluta att helt eller delvis avstå från regressrätten, om skadan inte förorsakats uppsåtligen eller om det med beaktande av skadevållarens ekonomiska förhållanden eller andra omständigheter bör anses oskäligt att regressrätten utövas.

7 §

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1989.

Mariehamn den 29 november 1988

På kulturutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Susanne Eriksson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sundback, viceordföranden Nordberg samt ledamöterna Fagerholm, Lindeman och Öberg.